

Tekstilci kličejo na pomoč

Na tiskovni konferenci vodstva Stupisa so sodelovali tudi sindikalni zaupniki.

Vodstvo Sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije (Stupisa) je to sredo na tiskovni konferenci opozorilo na nov val zapiranja podjetij in odpuščanja presežnih delavcev.

O problemih tekstilnih delavcev so govorili tudi sindikalni zaupniki iz nekaterih poplavljenih se podjetij. Glavno sporočilo s kon-

ference je: država je odgovorna in naj tudi pomaga.

Čim prej naj sprejme zakon o pomoči podjetjem v težavah. Po večkratni preložitvi naj bi ekonomsko-socialni svet obravnaval predlog tega zakona še v tem mesecu.

Več o tiskovni konferenci na strani 6

V Barceloni demonstracije Evropske konfederacije sindikatov

V četrtek, 14. marca, bodo v Barceloni velike demonstracije članov sindikalnih konfederacij, združenih v Evropsko konfederacijo sindikatov. Ta jih skupaj s španskimi sindikalnimi konfederacijami organizira ob vrhunskem zasedanju članov Evropske unije. Demonstracije se bodo pričele ob 12. uri, po napovedih bo na ulicah Barcelone demonstriralo okoli 50.000 sindikalistov iz sindikalnih organizacij držav članic EU.

Demonstracije bodo potekale pod geslom

Več Evrope, da – s polno zaposlenostjo in socialnimi pravicami. Evropska konfederacija sindikatov je v imenu svojih članic evropskemu vrhu že poslala svoje zahteve. V njih se poleg polne zaposlenosti in večjih socialnih pravic zavzema tudi za večji vpliv delavcev v podjetjih, enakovredno obravnavanje moških in žensk ter za globalizacijo, temelječo na socialni pravičnosti.

Barcelonskih demonstracij se bo udeležila tudi skupina članov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije s predsednikom Dušanom Semoličem na čelu.

Pavle Vrhovec

Odprto pismo dr. Janezu Drnovšku

Nujno je sprejeti zakon o enakih možnostih

V Republiki Sloveniji se skladno z vladnim programom usklajevanja slovenske zakonodaje z zakonodajo Evropske unije pripravljajo še zadnji zakonski predpisi. Med njimi je tudi zakon o enakih možnostih, ki naj bi ga je Slovenija sprejela do oktobra letos.

Enaka obravnava moških in žensk je sestavni del socialne politike Evropske unije, ki postaja v novem političnem kontekstu, sprejetem na vrhu v Lizboni 2000, skupaj z oblikovanjem novih delovnih mest sestavni del gospodarske uspešnosti. Pravne podlage za uveljavljanje politike enake obravnave v Evropski uniji se uveljavljajo tudi s sprejeto politiko Evropske komisije in z mehanizmi za njeno uveljavitev. Pri teh postopkih redno sodelujejo socialni partnerji.

V Sloveniji nekateri dvomijo o potrebnosti posebnega zakona. Zakon mora po našem mnenju izhajati iz ustavnega načela o enakosti ter iz sprejete zakonodaje in tiste v postopku sprejemanja. Podatki z različnih družbenih področij kažejo, da so v življenju razlike, ki so izraz neenakih možnosti glede na spol. Za spreminjanje stanja pa je po izkušnjah držav članic Evropske unije in v Evropski uniji sami potrebna najprej politična volja, brez katere se ne da spreminjati ničesar.

Spoštovani gospod predsednik vlade, prepričane smo, da boste s svojo politično modrostjo in spoznanjem, da v Sloveniji potrebujemo poseben zakon o enakih možnostih žensk in moških, pomagali, da bo tak zakon zagledal luč sveta, in da bomo lahko svoje znanje prispevali že pri oblikovanju zakona in ne šele takrat, ko bo že v vladni in parlamentarni proceduri.

V upanju, da boste naša prizadevanja podprli, vas pozdravljamo.

Romana Oman, predsednica odbora za enake možnosti pri predsedstvu ZSSS

Tiskovna konferenca koordinacije sindikatov negospodarstva

Vlada sindikatom odreka legitimnost zastopanja zaposlenih

Predstavniki sindikatov negospodarstva so prejšnji petek sklicali tiskovno konferenco, na kateri so pojasnili, zakaj niso podpisali izjave o usklajenosti zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki ga je vlada poslala državnemu zboru v drugo branje.

Po besedah **Draga Ščernjaviča** (SDDO), vodje koordinacije, so na pogajanjih z vlado uskladili le 17 členov tega zakona, 34 drugih pa ne. Poleg tega niso uskladili tudi treh prilog k zakonu, saj se o njih sploh še niso mogli pogajati. Ker predlog zakona o razmerjih plač v javnem sektorju po mnenju koordinacije ni primeren za drugo obravnavo, sindikati negospodarstva predlagajo vladi, da ga umakne iz procedure.

Po mnenju **Nevenke Lekše** (Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije) je odločitev vlade, da takšen neusklajen predlog pošlje v državni zbor, neprimerna in neodgovorna ter sprejeta s pozicije oblasti. Ker njeni predstavniki zavajajo javnost, si vlada zasluži ostro kritiko. Sindikati so po besedah Lekšetove "v vladini igri sodelovali, ker so bili naivni, odselej ne bodo več".

Po besedah **Dora Hvalice** (Glosa) "vlada ostaja zvesta svojim slabim maniram. Vlada je že v prvi fazi obravnavala gradivo za zakon o razmerjih plač, ki sploh ni bilo predmet usklajevanja. To isto se je zgodilo včeraj," je poudaril Hvalica in nadaljeval: "Srčika zakona je tarifna priloga z drugimi prilogami. Vlada je obravnavala tabelo, v kateri so po be-

sedah ministra Bohinca že upoštevali pripombe o tem, da morajo biti razmerja bolj pravična. Konkreten primer tega je znižanje plače visokošolskega učitelja za 89.000 tolarjev."

Hvalica je prejšnji teden dobil kar štiri različne verzije predloga zakona in zato predlagal, naj zakon obravnava ekonomsko-socialni svet. Obravnava naj bi zahtevala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije. Pomoč bodo sindikati iskali tudi pri Evropski konfederaciji sindikatov, ki naj bi vlado opozorila, da takšen način dela ni skladen z metodami socialnega dialoga. Vladi smo dalja časa opozarjali, da naj določi, za koga vse bo zakon veljal. Spraševali smo tudi, ali bo veljal za RTV. Čeprav je vlada rekla, da bo veljal tudi za TRV, pa poklicnih skupin s tega zavoda ni v zakonu, je ugotovil Hvalica.

Bojan Hribar (Sindikat VIR) je spomnil na besede ministra Bohinca, da zakon v državni zbor ne bo šel brez uskladitve s sindikati. Vladin maneuver kaže, da želi izigrati lani podpisane spremembe kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje, je še menil Hribar.

Zdravko Melanšek (PSS) je dodal, da so bili na pogajanjih usklajeni le splošni členi, ki ne določajo konkretnih razmerij. Vsi konkretni členi skupaj z lestvicami in prilogami pa so neusklajeni. Neusklajene so tudi določbe o osnovni plači, dodatkih in napredovanjih.

Brane Štrukelj (Sviz) je opozoril na dolgoročne posledice vladinega manevra, če zakona ne bo vrnila v usklajevanje s sindikati.

Kratek stik povzročajo tudi zdravniki

Ministrstvo za notranje zadeve je za ta ponedeljek povabilo predstavnike sindikatov negospodarstva na nadaljevanje pogajanj o predlogu zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Ker je vlada poslala v državni zbor neusklajeno besedilo tega zakona, se sindikati na vabilo niso odzvali. Za ta četrtek so prejeli novo vabilo za usklajevanje.

V tem času potekajo tudi intenzivna pogajanja o stavkovnih zahtevah sindikata Fides. Njihovo jedro je posebna poklicna kolektivna pogodba za zdravnike in zobozdravnike, ki po večinskem mnenju drugih sindikatov ni skladna z zakonom o sistemu plač v javnem sektorju. Dolgo pričakovani zakon se bo v tem primeru lahko sesul, še preden bo sprejet.

Če bo vlada vztrajala pri drugi obravnavi, bo s tem sindikate zavrnila kot legitimne predstavnike zaposlenih. Štrukelj je tudi opozoril, da sindikati pri drugem branju nimajo več pravih možnosti vplivati na vsebino zakona. Uspešni bi bili le, če bi vlada sindikalne amandmaje sprejela za svoje in sama amandmirala zakon. Pri zakonu o delovnih razmerjih se je vlada odločila za to pot.

Vlada je s svojo odločitvijo po Štrukljevih besedah kršila konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 151. in 154.

F. K.

Erin sindikat pričakuje pojasnilo

V prejšnji številki našega glasila smo objavili sestavek z naslovom Kako skupina Era utrjuje svojo vlogo. V njem smo napovedali, da bo pismo predsednika uprave zaposlenim obravnaval tudi Erin sindikat.

Kakšna je bila razprava in kakšni so sklepi, smo vprašali Andreja Krajnca iz območne organizacije ZSSS Velenje.

Povedal je: "Izvršni odbor sindikata delavcev trgovine v Eri je pismo obravnaval na seji ta torek. Prvi del pisma, v katerem predsednik poziva h graditvi Ere, sindikat pozdravlja. Zavrača pa del pisma, v katerem omenja notranjo kontrolo, ki naj bi nadzirala nakupe zaposlenih pri konkurenci. Sindikat zahteva od predsednika uprave, da pojasni, kako bo kontrola delala, kakšni bodo ukrepi in tudi sankcije. V sindikatu so prepričani, da se pripadnost firmi gradi s socialnopartnerskimi odnosi. Sindikat še pričakuje, da bo predsednik uprave na ta vprašanja sindikata Ere javno odgovoril."

F. K.

Naročilnica

Naročam **Novo Delavsko enotnost**, tednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Cena posameznega izvoda je 250 tolarjev, naročnina se plačuje vsake tri mesece.

Naročeni izvod(e) pošiljajte na naslov:

Naročnik:

(naslov, davčna številka)

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: Predsedstvo ZSSS, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97

Nezadovoljstvo v Leclercu

Skupina delavcev podjetja Rudnini (Leclerc) je prejšnji teden javno opozorila na več nepravilnosti. Iz njihove prijave, poslana direktorju Jeanu Francoisu Higonetu, inšpekciji, medijem in ZSSS, povzemamo:

Odnosi med nadrejenimi in podrejenimi so slabi. Sporazumevanje s šefi, ki so iz Francije, je oteženo, in zato prihaja pri izvajanju delovnih nalog do nesporazumov. Posledice trpijo le delavci, zlasti manipulanti, ki jim trgajo 20-odstotno stimulacijo.

Vodje oddelkov delajo cele dneve, vendar svojih ur ne smejo evidentirati.

Delavca so silili, naj se povzpne na viličarja pet metrov visoko, kjer se je poškodoval. Zdravniki so ugotovili, da je potrebna operacija kolena. Med bolniško odsotnostjo so mu iz podjetja pošiljali domov kontrolo, ker naj bi simuliral. Ker ga nadzorniki nekega dne niso našli doma, je po vrnitvi na delo nadrejeni zoper njega uvedel disciplinski postopek.

Čeprav je disciplinska komisija ugotovila, da ima delavec prav, mu niso priznali stoddotnega nadomestila in mu tudi črtali stimulacijo. Prizadeti je zato tožil Leclerc.

Njegovega neposredno nadrejenega, pomočnika vodje oddelka, ki je obolel in ne bi smel več delati v hladilnici, je direktor marketinga želel premestiti na delovno mesto smetarja. Prizadeti išče pravico na sodišču. Podobnih primerov je še več, najhujše razmere so v mesnici, pri zamrznjenih izdelkih, pri perutnini.

Vozniki vozijo viličarje po skladiščih, čeprav nimajo voznških izpitov. Ker je to delo nevarno, zaposleni zahtevajo, da v podjetje pridejo inšpektorji in pregledajo razmere.

Zaradi vsega tega manipulanti, asistenti in vodje zahtevajo odstop enega od direktorjev, ki se jim je pri vsem tem najbolj zameril.

Delavci, ki so se podpisali pod prijavo, so jo sklenili z željo, da bi probleme rešili na lep

način in po mirni poti. Če pri tem ne bodo uspešni, bodo pravico iskali tudi na sodišču.

Sandi Bartol, ki je tudi dobil njihovo pismo, se je nanj takoj odzval. Takoj je poiskal stik z direktorjem Leclerca in se z njim začel pogovarjati o rešitvi naštetih problemov. Sodelovali so tudi prizadeti delavci, ki so opisali še več drugih problemov. Direktor Higonet je zagotovil, da si bo prizadeval za izboljšanje odnosov med nadrejenimi in podrejenimi. Probleme bodo reševali v dialogu s sindikatom. Direktor je obljubil tudi ukrepe za varno in zdravo delo.

Podjetje bo v sodelovanju s sindikatom pripravilo tudi nov plačni sistem s poudarkom na stimulacijah za uspešno opravljanje dela. Bartol ocenjuje, da je pogovor prejšnji teden začetek socialnega dialoga v Leclercu, s katerim je glede na pripravljenost obeh strani mogoče rešiti vse probleme. Nov pogovor z direktorjem Higonetom je napovedan za prihodnji torek. Ker je ta dosedaj pokazal željo po sodelovanju s sindikatom, je Bartol prepričan, da bo probleme mogoče hitro rešiti.

F. K.

Sindikata Vir se ne bo več pogajal

Republiški odbor Sindikata VIR je na seji ta torek ostro obsodil ravnanje vlade, ki je izigrala sindikate javnega sektorja in neusklajen predlog zakona o sistemu plač poslala v drugo obravnavo državnemu zboru. S tem ravnanjem je vlada prekršila dogovor, ki ga je 7. februarja letos podpisala s Koordinacijo sindikatov negospodarskih dejavnosti Slovenije.

Z dogovorom se je namreč obvezala, da brez

predhodno podpisane izjave o obsegu usklajenosti s socialnimi partnerji predloga zakona ne bo posredovala v drugo obravnavo državnemu zboru.

Republiški odbor je soglasno podprl odločitev Koordinacije sindikatov negospodarskih dejavnosti o protestni prekinitvi usklajevanja zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Republiški odbor je sklenil, da bo Sindikat VIR sodeloval pri nadaljevanju usklajevanja predloga zakona le pod pogojem, da vlada umakne predlog zakona iz druge obravnave.

Po oceni republiškega odbora predlog zakona ni primeren za drugo obravnavo v državnem zboru iz naslednjih razlogov:

- besedilo zakona ne zagotavlja izpolnitve temeljnih ciljev zakona: transparentnosti plač zaposlenih v javnem sektorju; nagrajevanja po rezultatih dela; predvsem pa ne od-

pravlja nesorazmerij med plačami primerljivih poklicev znotraj javnega sektorja;

- o bistvenih elementih novega plačnega sistema ni usklajen s sindikati;
- o tarifnih prilogah se usklajevanje sploh še ni začelo.

V Republiškem odboru Sindikata VIR sodimo, da je vlada pohitela z vlaganjem predloga zakona v drugo obravnavo predvsem zato, ker bi se rada izognila obveznostim iz lani podpisanih sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja.

Če bo vlada vztrajala pri tem, da zakon ostane v drugi obravnavi, bo Sindikat VIR sodeloval v vseh oblikah sindikalnega boja, ki bodo potrebne za uveljavitev in varstvo interesov svojega članstva.

Bojan Hribar, sekretar Sindikata VIR

Sinles vodi pogovore o plačah

Sinles je pred dobrim letom dni ponudil delodajalcem model plačne politike, ki temelji na zahtevi, da se mora izhodiščna plača za prvi tarifni razred izenačiti z minimalno plačo, ki jo določa poseben zakon. Nov model je Sinles predstavil tudi drugim pogajalskim skupinam, podjetjem, drugim sindikatom in ministrstvu za delo.

Osnetek socialnega sporazuma za obdobje 2002 do 2004 vsebuje tudi poglavje o izenačitvi izhodiščne plače za prvi tarifni razred z minimalno plačo. Sinlesova zahteva je torej sprejeta, pogajanja bodo le o tem, kako zahtevo uresničiti.

Zadnji pogovor z delodajalci je bil 6. marca. Predstavniki Sinlesa so predlagali, da bi izenačitev opravili postopno, tako da bi izhodiščni plači vsakič dodajali po 10 odstotkov (po 9467 tolarjev). Delodajalci tega niso spre-

jeli, ker so menili, da bi to povzročilo preveliko povečanje plačne mase, uravnilovko in zapiranje delovnih mest. Dogovorjeno je, da delodajalci do 22. marca pripravijo svoj predlog izenačitve izhodiščne plače z minimalno plačo. Naslednji skupen pogovor bo 25. marca.

Izvršni odbor Sinlesa je plačno problematiko obravnaval večkrat. Ocenil je, da delodajalci pogosto poskušajo na pogajanjih zavlačevati. Izvršni odbor Sinlesa je zato sklenil, da bo v primeru neuspešnih pogovorov z delodajalci, začel zbirati podpise za napoved splošne stavke v lesarski dejavnosti. Izvršni odbor pa še upa, da bo zastavljene cilje dosegel brez grožnje s stavko.

O plačni problematiki je izvršni od-

bor Sinlesa razpravljal tudi ta torek in se strinjal z roki za nadaljevanje pogovorov.

Iz informacije Sinlesa povzel F. K.

Pogovor 6. marca sta vodila Danilo Vedlin in Ada Gole Grandovec.

Tiskovna konferenca vodstva ZSSS ob 8. marcu

Nočnega dela žensk je vedno več

Na tiskovni konferenci, posvečeni mednarodnemu prazniku žensk, so Dušan Semolič, Metka Roksandić in Romana Oman govorili o nočnem delu žensk. Opozorili so, da obseg tega dela narašča, kar ni skladno s priporočili Mednarodne organizacije dela.

Osmi marec sedaj ni navaden dan, še manj je preteklost. Ženske v svetu namreč še niso enakopravne z moškimi. Razmer v Sloveniji seveda ni mogoče primerjati s tistimi v Pakistanu. Čeprav smo glede položaja žensk naredili velik napredek, spremembe niso prišle same od sebe, ampak jih je bilo treba povzročiti, je uvodoma dejala **Metka Roksandić** in nadaljevala: "Formalni položaj žensk je precej boljši od miselnosti, ki marsikje še caplja za razvojem. Najhujši problem so razmere na trgu delovne sile, ki ženske silijo delati ponoči, saj sicer ne bi mogle preživeti. Ko jih sprejemajo v delovno razmerje, pristajajo na nočno delo. Ponoči delajo tudi v neki naglo razvijajoči se 'gazeli', ki zaposluje že več kot 1000 delavcev. V tem novem podjetju, kjer delavke delajo v prahu in umazaniji, za varno in zdravo delo sploh ni poskrbljeno, niso urejene niti garderobe, kaj šele tuši.

V naši državi še velja konvencija Mednarodne organizacije dela št. 89, ki prepoveduje nočno delo žensk v industriji in gradbeništvu." Roksandićeva meni, da je ta konvencija povzročila precejšnje zmanjšanje nočnega dela žensk. Obseg tega dela se je zmanjševal vse do leta 1996, od takrat pa narašča. Ker konvencija ni skladna z evropskim pravnim redom,

Na tiskovni konferenci so sodelovali (od leve) Metka Roksandić, Dušan Semolič in Romana Oman.

smo pri že napovedali njeno odpoved. Mednarodna organizacija dela je sprejela tudi konvencijo št. 171, ki tudi ureja nočno delo žensk, vendar je Slovenija še ni potrdila. Ta konvencija ne opredeljuje le nočnega dela, ampak tudi delavko in delavca na nočno delo.

Nekateri mislijo, da bo novi zakon o delovnih razmerjih to vprašanje uredil boljše, kot je urejeno s konvencijo. Ta zakon določa zaščito žensk glede nočnega dela med nosečnostjo. Ta zaščita pa ni povsem v skladu s konvencijo št. 171. V njem namreč ni določb o zaščiti

tistih, ki delajo ponoči. Po podatkih statističnega urada se število žensk, ki delajo v treh izmenah, v zadnjih desetih letih ni spremenilo. Ker pa je nočnega dela manj, se je delež žensk med tistimi, ki delajo ponoči, z 22 povečal na 26 odstotkov. V zadnjih letih je obseg nočnega dela rasel zlasti v tekstilni industriji, industriji gospodinjstev, gumarstvu, prometu in gostinstvu. Več kot polovica žensk (natančno 6600) dela v zdravstvu in socialnem skrbstvu, preostalih 6000 pa v predelovalnih, storitvenih in transportnih dejavnostih.

Roksandićeva je prepričana, da mora naša država pred odpovedjo konvencije št. 89 ratificirati konvencijo št. 171.

Romana Oman, ki vodi odbor za enake možnosti pri predsedstvu ZSSS, je predstavila aktivnosti tega odbora. Opozarja zlasti na slabšanje skrbi za zdravje žensk, ki se kaže tudi v številu preventivnih pregledov. V odboru menijo, da bi ocene tveganja, ki jih podjetja pripravljajo na podlagi novega zakona o varstvu in zdravju pri delu, morale biti podlaga za preventivne preglede (tudi ginekološke in mamografske). Menila je tudi, da mora naša država čim prej sprejeti nov pravilnik o poklicnih boleznih, sedanji je namreč zelo zastarel. Članice odbora za enake možnosti bodo delodajalce spodbujale k večji skrbi za varno in zdravo delo, delavke pa opozarjale, da morajo tudi same skrbeti za svoje zdravje.

F. K.

Osmi marec v Domžalah

Nevednost je velika

Za osmi marec smo v območni organizaciji ZSSS Domžale pripravili dan odprtih vrat. Z njim so želeli delavkam omogočiti, da spregovorijo o svojem položaju na delovnem mestu, pri izobraževanju, napredovanju in plačah.

V pisarni območne organizacije je bilo ves dan živahno, saj se ženske očitno zavedajo, da morajo za zaščito sebe in svojih pravic najprej poskrbeti tudi same.

Irena Tonkli iz Centra za socialno delo je obiskovalkam predstavila pravice iz naslova starševskih prejemkov, kot so nadomestilo za porodniški dopust in otroški dodatek. Iz podatkov o številu prejemnikov otroškega dodatka so obiskovalke zvedele, da na višino in število prejemnikov vplivajo tudi stečajni podjetji, izplačevanje plač v višini minimalne plače (to se pogosto dogaja v manjših podjetjih). Zvedele so tudi, da se starost mater ob rojstvu prvega otroka povečuje, kar je pogosto povezano tudi s pogoji, ki jih ženski postavijo v službi. Pogosto namreč zahtevajo podpis izja-

ve, da ne bo imela otrok, oziroma podpis vnaprejšnje odpovedi za primer, če bo zanosila. Tonklijeva je razložila tudi nov zakon o porodniškem dopustu, ki je za ženske bolj ugoden, saj uvaža očetovski dopust, ki ga bo oče lahko izkoristil do otrokovega osmega leta, več pravic za nezaposlene matere, različna nadomestila namesto same enega.

Po besedah **Justi Arnuš**, sekretarke območne organizacije, je bil dan odprtih vrat uspešen. Prejšnja leta so v območni organizaciji pripravili različna srečanja sindikalnih funkcionarov, ogledov tovarn, obisk kulturnih prireditev. Na letošnjem dne-

Ireni Tonkli (drugi z leve) so prisluhnile tudi mlade sindikalne zaupnice.

vu odprtih vrat so sindikalne zaupnice (v domžalskem območju jih je 44,4 odstotka) predstavile, kako poteka sindikalno delo v podjetju in s kakšni problemi se srečujejo pri sindikalnem delu.

Območna organizacija je pripravila tudi anketo o pravicah žensk. Odgovori iz nekaj podjetij in zavodov kažejo, da marsikatera ženska še ne po-

Proslava ob mednarodnem dnevu žensk – 8. marcu

Prazniki so za to, da nas napolnijo z ambicijami

Ob mednarodnem dnevu žensk – 8. marcu je bila v Unionski dvorani v Mariboru proslava, ki jo je skupaj pripravilo dvajset organizacij in podjetij, med njimi tudi Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in njenih sedem panožnih sindikatov ter območna organizacija ZSSS v Podravju. Številne delavke in delavci, borke in bori, upokojenke in upokojenec so Unionsko dvorano napolnili do zadnjega kotička. Udeležili

Andreja Rihter: Prag revščine ne gleda na hlače ali krilo.

zna svojih pravic iz delovnega razmerja. Anketa v nekem tekstilnem podjetju je pokazala, da pravic ne poznajo. Če delodajalec več mesecev ne plačuje prispevkov za zdravstveno zavarovanje in četrtnina delavk kljub temu meni, da jim pravice niso kršene, je to znak, da je nekaj narobe. Anketa iz pretežno ženskega kolektiva – vrtca pa kaže, da se večina delavk dobro počuti na delovnem mestu, nezadovoljne pa so z višino plačila in možnostjo napredovanja. Anketa je tudi opozorila, da veliko žensk ne more napredovati na delovnem mestu. Pogost vzrok za to je prenizka izobrazba, zaposlitev za določen čas, onemogočanje nadrejenih, neambicioznost.

Obiskovalke so tudi ugotavljale, da v podjetjih zaradi vsesplošnega hitenja pogosto ni časa in priložnosti, da bi ženske lahko spregovorile o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu in tudi doma. Zato je bil letošnji "osmomarčevski" dan odprtih vrat za marsikatero žensko priložnost, da komu zaupa težave in obenem izve, kako jih rešiti. Misel na letaku območne organizacije, ki je vabil na dan odprtih vrat, "Ženske bi morale poznati svoje pravo mesto in vlogo ne samo v družini, temveč tudi v podjetju, sindikatu in širše", torej še kako drži.

R. J.

so se je tudi mariborski župan Boris Sovič, več poslank in poslancev državnega zbora, častni občani Maribora in drugi gosti.

Ministrica za kulturo Andreja Rihter je v slavnostnem govoru uvodoma dejala: "Velika ločnica med ljudmi že dolgo ne poteka več le med spoloma, temveč se lomi na vsaki fronti posebej: socialnim razlikam ni mar za spol, neizprosna delovna razmerja se požvižgajo na širino bokov, prag revščine pa ne gleda na hlače ali krilo," je dejala. Po njenih besedah pa se prava kriza začne šele, če začnemo ta razmerja sprejemati kot nekaj samoumevnega in edino zveličavnega in če se jim ne postavimo po robu z borbo za enake možnosti vseh, kar je tudi moto delovanja vladnega urada za enake možnosti.

Kakor je dejala Rihterjeva, sindikalisti ter drugi predstavniki delavk in delavcev to še kako razumejo. Enako velja za Mariborčanke in Mariborčane, ki boj za enake možnosti doživljajo na povsem specifičen, geografsko-političen način. To razumejo tudi borke in bori, ki vedo, kaj pomeni fronta in kaj zmaga.

"In kaj lahko tak izbran zbor sporoči Sloveniji?" se je vprašala Rihterjeva. "Da se je tudi na tem področju mogoče veliko naučiti od kulture. Najti pravo mero med dediščino in modernostjo, dvigniti prave pragove družbene in etične odgovornosti visoko v nebo, polja dostopnosti skupnega dobrega pa razpeti vse do tja do obzorja, omogočiti nadarjenim posameznikom, do opravljajo svoje poslanstvo – in nikoli ne pozabiti na najšibkejšje člene v verigi: vse to izkušam dnevno kot ministrica za kulturo. V našem delu ni prostora za jamranje, četudi bi se kdaj najraje zjokala."

"Zato tudi nocoj ne bomo jamrali, ampak prisluhnili pesmi in besedi," je dejala Rihterjeva. "Pa ne zato, da bi pozabili na zdaj – ne, ravno nasprotno, prisluhnili bomo umetnikom, da bi skozi besede, ritme in melodije vtisnile v spomin in zapisale v načrte čisto konkretne akcije, čisto konkretna dejanja. Kaj bom storil kot Mariborčan? Kaj bom storila kot upokojenka?"

Kaj bova skupaj storila v najinem sindikatu? In kaj v zakonu? Prazniki so za to, da nas napolnijo z ambicijami!"

V bogatem kulturnem programu so sodelovali dramski igralci Bojan Marošević, Mirjana Šajinovič in Jure Ivanušič, sopranistki Natalija Biorro in Zorica Fatur, baletna plesalca Edward Clug in Valentina Turcu, basist Alfonz Kodrič, moški pevski zbor Slava Klavora in drugi.

Udeleženske in udeleženci so bili s proslavo, ki je bila zares odlično pripravljena, zelo zadovoljni, kar so izpričali s številnimi in dolgotrajnimi aplavzi. Zato si vsi, ki so sodelovali v organizacijskem odboru, zaslužijo, da jih omenimo. Proslavo so organizirali: vladni urad za enake možnosti, mestna občina Maribor, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Sindikat zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije, Sin-

Med udeleženkami proslave je bilo veliko sindikalistov.

Dvorana je bila polna do zadnjega kotička.

dikat lesarstva Slovenije, Sindikat gozdarstva Slovenije, Sindikat obrtnih delavcev Slovenije, Sindikat delavcev trgovine Slovenije, Sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije, Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije, Območna organizacija ZSSS Podravja, Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, KNSS Neodvisnost, Policijski sindikat Podravja, Društvo vojnih invalidov Maribor, Združenje borcev in udeležencev NOB Maribor, Društvo Dobrnič, območna organizacija Združene liste socialnih demokratov Maribor, Kinematografi Maribor in Florina Maribor.

T. K.

Tiskovna konferenca Stupisa**Tekstilci kličejo na pomoč**

Po besedah predsednika Stupisa **Toneta Rozmana** ministrstvo za gospodarstvo kljub večkratnim zahtevam in kritikam še ni pripravilo ustreznega gradiva za obravnavo na seji ekonomsko-socialnega sveta. V sindikatu pa ugotavljajo, da se razmere v tekstilni in usnjarski industriji iz dneva v dan slabšajo in ni nobenih znakov za premik na boljše. Te razmere so tudi posledica tega, da se od-

tivnih rezultatov, s prisilnimi poravnkami ni mogoče reševati. Če podjetnik ne zmore dosegati pozitivnih rezultatov iz tekočega poslovanja, ne more odplačevati preteklih obveznosti, tudi če so zmanjšane za 80 odstotkov.

Kors je pred prisilno poravnavo imel 300 delavcev, v njej jih je odpustil 70. Čeprav je načrt predvideval izplačilo obveznosti do pre-

silna poravnava, ki pa ne bo mogla rešiti ničesar. V prisilni poravnavi bo verjetno odpuščenih kakšnih 200 delavcev, ki ne bodo mogli dobiti denarja, ker ga ne bo. V podjetju je tako slabo, da je devet delavk januarja za redno delo in nočne ure prejelo od 42.000 do 52.000 tolarjev plače, kar je precej manj od minimalne plače. Podjetje porabi za energijo toliko kot za plače in ne more biti rentabilno, meni Turk. V Preboldu se govori tudi o ustanovitvi dveh novih podjetij, ki bi prevzeli delavce, premoženje pa bi ostalo pri sedanji družbi. Boljši od prisilne poravnave bi bil stečaj, meni Turk.

Srečko Grohar je v Tekstilni tovarni Ba-

Tone Rozman**Angela Muhič in Janja Zaletelj****Srečko Grohar**

govorne osebe izmikajo odgovornosti. Le peščica od 26, ki jim je sindikat poslal vprašalnik, jih je nanj odgovorila. Z njim so v sindikatu želeli zvedeti, kako si odgovorni predstavljajo reševanje problematike tekstilne in usnjarske industrije. Rozman je tudi opozoril, da za pomoč, ki jo je predsednik vlade obljubil Muri, še ni nič narejenega.

Angela Muhič in **Janja Zaletelj** sta opisali zgodbo delavk podjetja Dol-tex iz Krke, o kateri smo v našem glasilu že poročali. Direktor tega podjetja je delavkam najprej dejal, da je podjetje v stečaju. Nekaj jih je povabil na delo v svoje drugo podjetje Dol-tex Moda, kakšnih 20 pa jih je kar odpustil, ne da bi jim dal kakšen papir. To se je zgodilo že pred več kot mesecem dni, vendar stečaj za podjetje še ni uveden in so zato te delavke dobesedno v zraku. Plače letos sploh še niso prejele. Tiste, ki so začele delati v drugem podjetju, so prejele nekaj gotovine. Rozman je primer tega podjetja označil za dokaz, da pri nas ni pravne države. **Branka Novak** je dodala, da je ta podjetnik šele na zahtevo sindikata dal delavkam pogodbe o zaposlitvi. Tudi sklepe o čakanju na delo so prejele šele na pritisk sindikata in intervencijo inšpektorice za delo.

Forto Turk, sekretar območnega odbora Stupis za Celje, je govoril o štirih primerih prisilnih poravn v tekstilnih podjetjih. Po njegovem prepričanju tekstilnih podjetij, ki ne zmorejo dosegati poziti-

sežnih delavcev, ti še niso prejeli ničesar. Kar 26 jih je zato prek pravne službe območne organizacije ZSSS Celje tožilo podjetje. Čeprav bodo tožbo zanesljivo dobili, bodo do denarja težko prišli.

Boljše so godi odpuščenim delavcem v Montu Kozje. Svoj denar bodo namreč dobili v štirih obrokih, dva so že prejeli.

Zarja Scala Petrovče je bila najprej v prisilni poravnavi in takrat odpustila 15 delavcev. Ker je imela še nekaj premoženja brez hipotek, so delavci prejeli odpravnine. Ker preostali delavci letos niso dobili plač, je nadzorni svet na pobudo delavcev predlagal stečaj in ta je že uveden.

Najhujši primer je po Turkovih besedah Tekstilna tovarna Prebold. Za tovarno s 570 delavci je bila prejšnji teden uvedena pri-

ča iz Podbrda delal 18 let. Za uvedbo stečaja je po njegovem mnenju odgovorna država. Podjetje je namreč zadolženo za 20 odstotkov več, kot je njegova knjigovodska vrednost, česar pravna država ne bi smela dopustiti. Za stečaj je kriv je tudi eden od prejšnjih dolgoletnih direktorjev, ki je zadevo zapeljal tako daleč, da podjetju ni bilo več rešitve. Rozman je dodal, da gre pri Bači za nevestno gospodarjenje, za kar bi kdo moral odgovarjati pred sodiščem. Čeprav za delavce niso znali poskrbeti, so zase znali, je poudaril.

Alenka Vavkan iz invalidskega podjetja Inpod z Otiškega Vrha je povedala, da so v tem podjetju do septembra lani kar normalno poslovali. Takrat jih je zapustil velik poslovni partner. Novi naročniki so sicer prišli, vendar zahtevali večjo kakovost in nižje cene. Posledica je bilo povečanje norm, kar delavke, večina je starejših in invalidnih, težko zmorejo. Prejšnja direktorica je pomoč iskala na več ministrstvih, kjer so jo pošiljali od vrat do vrat. Končno so ji rekli, naj pripravi sanacijski program. Ko je tega s pomočjo svetovalnega podjetja sestavila, so ji rekli, naj poišče strateškega partnerja. Podjetje v težavah dobrega partnerja seveda ne more dobiti. Direktorica je zaradi tega odšla in pripe-ljala novega. Ta vidi možnosti rešitve, vendar potrebuje čas. Po besedah Vavkanove je potrpežljivost zaposlenih konec. Če bodo vi-

Forto Turk**Alenka Vavkan**

Spomin in opomin

Desetletnica prve splošne stavke v Sloveniji

Ob deseti obletnici prve splošne stavke v samostojni Sloveniji – 18. marca 1992 so jo organizirali Svobodni sindikati Slovenije – je ZSSS izdala posebno brošuro. V njej avtor Pavle Vrhovec opisuje dogajanja pred desetimi leti. Dogodke ilustrira več kot 30 fotografij in drugih dokumentov o stavki, v kateri je sodelovalo 400.000 članov Svobodnih sindikatov Slovenije. V našem časopisu bomo v nadaljevanjih objavili več odlomkov iz brošure. Ta bo prihodnji teden predstavljena na tiskovni konferenci ZSSS.

za katerega so Svobodni sindikati Slovenije ocenili, da je za delavce žaljiv, SKEI pa, da je to pljunek v obraz delavcev. V pismu, ki ga je sekretar sveta ZSSS Rajko Lesjak 7. januarja 1992 poslal izvršnemu svetu, je navedel, da predlog izvršnega sveta ne določa konkretnih ciljev oziroma rezultatov v gospodarskem razvoju, ki naj bi jih s pomočjo tega sporazuma v Sloveniji dosegli, zato je za Svobodne sindikate Slovenije iz ekonomskih, socialnih, pravnih in političnih razlogov nesprejemljiv. Poleg tega pa naj bi bili po mišljenju izvršnega sveta spet delavci tisti, ki bi morali nositi največje breme. Dokaz je predlog izvršnega sveta, da naj bi najnižja izhodiščna bruto plača znašala 13.170 tolarjev, kar je za

Izvršni svet je pred koncem leta 1991 na skrivaj pripravil zakon o zamrznitvi plač. Svobodni sindikati Slovenije so zvedeli iz medijev, »da je izvršni svet skupščine RS predlagal skupščini, naj pod oznako strogo zaupno nemudoma sprejme zakon o plačah«. Predsedstvo sveta ZSSS se je takoj odzvalo, sprejelo sklepe in jih 20. novembra 1991 poslalo skupščini, izvršnemu svetu, predsedstvu RS, Gospodarski zbornici Slovenije in medijem. V sklepe je zapisalo, da ZSSS odklanja vsak zakon, ki bi na administrativen način posegal v internu delitev in plače v podjetjih, ustanovah in zavodih. Ker je ZSSS za ta zakon izvedela iz medijev, je ponovno opozorila skupščino in izvršni svet, da ne bo pristala na to, da bi delegati sprejemali zakone, ki vplivajo na položaj delavcev, ne da bi se lahko sindikati o njih prej izrekli. Zahtevala je tudi dosledno uveljavljanje kolektivnih pogodb za gospodarstvo in negospodarstvo, od izvršnega sveta pa pripravo razvojno-socialnega programa za prihodnje obdobje, ki ga je izvršni svet obljubljal že leto in pol. Na koncu pisma je predsedstvo sveta ZSSS še pripisalo, da takšen način dela izvršnega sveta ter predlaganja in sprejemanja zakonov ne sodi v pravno in socialno državo.

Zakon o zamrznitvi plač je v skupščini RS kljub temu takoj dobil zeleno luč. Zanj je med drugim glasoval takratni poslanec in predsednik Konfederacije novih sindikatov Slovenije – Neodvisnosti France Tomšič. Sprejem zakona je bil povod za nove proteste Svobodnih sindikatov Slovenije – najglasnejši so bili sindikalisti iz Pojavljavca in SKEI, ki so med drugim ugotovili, da

so se povprečne plače v dveh letih zmanjšale za več kot polovico. Ob zamrznitvi plač pa so se v začetku decembra občutno povečale še cene električne energije ter cene osnovnih življenjskih izdelkov, zaradi česar je predsednik ZSSS mag. Dušan Semolič ostro protestiral.

Leto 1991 je zaznamoval val stavkovnega gibanja članov Svobodnih sindikatov Slovenije v podjetjih in ustanovah. Ti so v tem letu v 156 podjetjih in ustanovah organizirali 201 stavko, v katerih je sodelovalo več deset tisoč članic in članov. V teh stavkah so delavci največkrat zahtevali sprejem kolektivnih pogodb, izplačilo plač po kolektivnih pogodbah, protestirali so proti ukinitvi delovnih mest, zahtevali odstop direktorjev in podobno. Konec leta 1991 je država imela 75.079 brezposelnih, inflacija, merjena s cenami na drobno, je znašala 117,7 odstotka, povprečne plače so znašale 10.322 tolarjev, in sicer v gospodarstvu 9.906 tolarjev, v negospodarstvu pa 12.193 tolarjev.

Izvršni svet Skupščine RS je v začetku leta 1992 pripravil predlog dogovora o socialni stabilnosti,

delavce prav žaljivo. Opozoril je, da ZSSS vztraja, da je osnovna zahteva dosledno izvajanje sklenjenih kolektivnih pogodb, hkrati pa mora socialni sporazum zagotoviti: zaustavitev padanja zaposlenosti, investicije v nova delovna mesta, zaustavitev naraščanja inflacije in počasnejši prenos materialnih obveznosti z družbe na državo. Pismo je Lesjak zaključil s poudarkom, da ne spoštovanje zahtev Svobodnih sindikatov Slovenije ustvarja med delavci vedno večje nezaupanje do izvršnega sveta.

deli, da se stvari premikajo na boljše, bodo verjetno potrpe. Če ne, bodo verjetno zagrozili s stavko. Če bo to podjetje šlo v stečaj, na Koroškem nihče od odpuščenih ne more pričakovati, da bo dobil drugo delo. Tudi Prevent ne zaposluje več, zaposlenim za določen čas ne obnavlja pogodb, je dodal rozman.

Majda Horvat je opisala kronologijo težav delavk podjetja Valido Ptuj, ki je nastalo na ruševinah bivše Delte in v okviru novomeškega Laboda. Ta je kot stoddostni lastnik predlagal stečaj, ki je že uveden. V podjetju so rahlo upali, da s stečajem ne bo soglašalo ministrstvo za delo, ki je soglasje za ustanovitev izdalo šele po dolgem postopku. Vendar je bil stečaj uveden brez soglasja ministrstva.

Majda Horvat

Branka Novak

Delavke so se pred stečajem in po njem kar dvakrat prezaposlile v podjetja La-in tudi iz sestave Laboda. Ker so pred časom v Vali-

du z Labodom podpisali sporazum, da bo v primeru stečaja delavce zaposlil pri sebi, sedaj na to računajo. Če jih ne bo zaposlil, bo pač treba tožiti, je poudarila Horvatova. Po stečaju Delte je bilo ustanovljeno tudi podjetje Valido Stil, v katerem je še 43 zaposlenih. Tudi te delavce čaka verjetno stečaj.

Branka Novak, sekretarka Stupisa, je ob koncu tiskovne konference dodala, da so odgovornim že velikokrat pisali in jih opozarjali, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe. Če nam že ne morejo ali nočejo pomagati, naj nam vsaj manj jemljejo, je poudarila. Tekstilna podjetja so v preteklosti veliko dajala za skupne in splošne potrebe, sedaj so kapitalsko izčrpana in so v veliki meri izgubila svojo substanco.

Franček Kavčič

Območni odbor Sindikata KŽI za Ljubljano in okolico

V večini podjetij so možnosti za povečanje plač

Območni odbor Sindikata KŽI je na seji ta ponedeljek obravnaval uresničevanje kolektivne pogodbe dejavnosti. Še posebej določbo, ki omogoča delodajalcem, da na podlagi doseženih poslovnih rezultatov v lanskem letu plače povečajo še za dva odstotka. Razprave predsednikov sindikatov kažejo, da bo ta cilj težko doseči. Glavna ovira so verjetno novi organizacijski akti in na njih temelječe sistemizacije, ki jih pripravljajo v večini družb.

Kot je uvodoma povedal Srečko Čater, predsednik Sindikata KŽI, je povečanje plač na podlagi doseženih poslovnih rezultatov fakultativno. Odvisno je zlasti od dogovorov med upravami in sindikati podjetij, seveda tudi od argumentov obeh strani. Podobno je bilo tudi pri božičnici, ki so jih izplačali v tri četrte podjetij. Ker še nepolni podatki kažejo, da bo velika večina podjetij lansko poslovno leto zaključila s pozitivnim rezultatom, bo v večini podjetij povečanje plač utemeljeno. Ker pa se to ne bo zgodilo samo od sebe, bo moral sindikat v akcijo. "Če v podjetju sami ne zmorete, nas pokličite in bomo prišli na pomoč," je zaključil Čater.

V Pivovarni Union so po besedah Cirila Dešmana plače lani povečali dvakrat. Prvič aprila za pet odstotkov, drugič pa novembra tudi za toliko. V podjetju so že obravnavali lanske poslovne rezultate, vendar se o povečanju plač še niso odločili. Plače po tarifnih razredih so po Dešmanovih besedah dokaj vi-

soke. Poleg tega pripravljajo tudi podjetniško kolektivno pogodbo.

V Jati Emoni po besedah Brede Prezelj pripravljajo novo sistemizacijo, ki je posledica združitve Jate Reje in Emone Krmil v novo enotno podjetje. Zaenkrat velja, da povišice ne bo, ker so plače nad ravni, določeno s kolektivno pogodbo. Neuradno je slišati, da se bodo plače z novo sistemizacijo še izboljšale in zato po besedah Prežljeve povečanja ni smotno zahtevati.

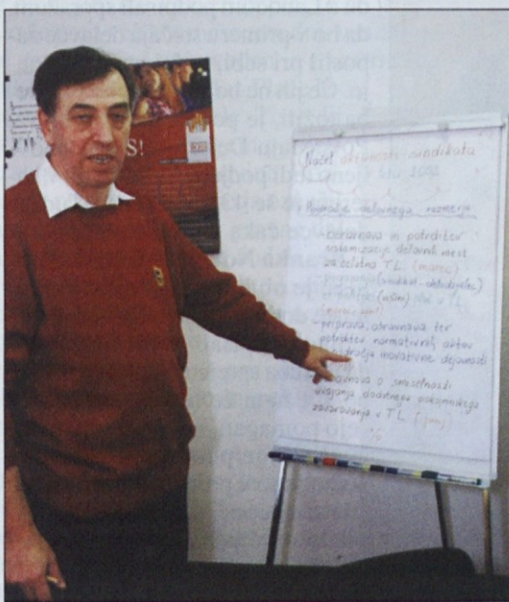
V Tobačni tovarni Ljubljana smo vse cilje pri plačah dosegli, je uvodoma povedal Janko Čirič. "Plače smo lani povečali za osem odstotkov, dobili smo tudi božičnico in 13. plačo.

Pripravlja se nova sistemizacija in po njenem sprejetju se bo spet treba pogajati o plačah. V podjetju imamo tudi precej dodatkov, ki so večji od določenih s kolektivno pogodbo, še posebej dodatek za nočno delo.

Ko smo v Tobačni racionalizirali poslovanje, so odpustili nekaj trajno presežnih delavcev, vendar so jim izplačali zelo visoke odpravnine.

Ker smo nekaj delavcev odpustili, sedaj prihajamo v položaj, ko je včasih dela preveč in je zato treba delati nadure, ponoči in tudi ob praznikih."

Janko Čirič je brez dvoma med najuspešnejšimi sindikalisti. Ker pa mu nič ni danega, mora delo sindikata skrbno načrtovati.

V sindikatu Tobačne tovarne pričakujejo, da se bodo aprila pogajali o povečanju plač, kjer bodo skušali doseči osem do deset odstotkov večje osnovne plače.

Čirič je zaključil takole: "Seveda pa nas tujci niso kupili, ker bi nas imeli radi. Pri produktivnosti nas s primerjavami silijo na zahod, pri plačah pa nas primerjajo z vzhodom. Težko se pogajamo, saj se nimamo s kom primerjati. Da bi se lahko pogajali o plačah, se vključujemo tudi v razprave o organizaciji dela in zniževanju stroškov.

V skupini Reemtsma smo med 28 podjetij po pokazateljih najboljši. Sedaj so nas od Nemcev kupili Angleži. Z njimi nas čakajo trda pogajanja. Radi bi pridobili nazaj tisto, kar smo pri plačah izgubili takrat, ko je SDK ugotovila, da Tobačna ni plačala vseh davščin. To se je takrat odrazilo na plače in čeprav je država ta spor izgubila, tega pri plačah nismo nikoli pridobili nazaj."

Kmetijska zadruga Vrhnika po besedah Antona Veharja posluje s poslovnimi težavami. Zaradi tega so plače pod ravni kolektivne pogodbe in tudi povišice ni mogoče pričakovati. Z direktorjem so se že pogovarjali o izboljšanju plač in sedaj sindikat pričakuje nov predlog za pogajanja. Miloš Trampuž, sekretar območnega odbora KŽI, je dodal, da so se v zadrugi že dogovorili za evidentiranje neizplačanega dela plač. Ta zadruga ima tudi težave z vodenjem in išče primernege direktorja. V zadrugi so že opustili trgovsko dejavnost in enako bodo naredili tudi z gostinstvom. O problemih v kmetijskih zadrugah se bo po besedah Srečka Čatra moral sindikat pogovarjati posebej. Večinoma so v krizi in iščejo rešitev v združevanjih na širših območjih.

Kolinska posluje dobro in je lani prigrisodarila skoraj milijardo dobička. Kljub temu so po besedah Ljuba Berdajsa in Zorana Stojanoviča plače trenutno za 0,9 odstotka pod ravni, določeno s kolektivno pogodbo. Ko so sindikalisti na upravi vprašali o možnosti izboljšanja plač, so jim odgovorili, naj v podjetje pride vodstvo KŽI.

V Kolinski so odpustili nekaj delavcev (zlasti prevzetih iz Slovenijavina) in jim izplačali tudi odpravnine. Nekatere od odpuščenih so kli-

cali nazaj na delo, čeprav so si kruh že našli drugje. Nekaj delavcev pa so zaradi obilice dela takoj zaposlili nazaj, vendar za določen čas. V podjetju dela veliko ljudi tudi s fiktivnimi napotnicami študentskega servisa, ki jih država ne zna ali noče nadzirati. Na tej podlagi delajo upokojenci, brezposelni in tujci. V Kolinski pa naj bi število zaposlenih do leta 2005 s sedanjih 600 zmanjšali na 450.

Mesnina dežele Kranjske (MDK) so po besedah Matjaža Lisca nastale iz štirih prej samostojnih podjetij. Položaj ni rožnat, saj sta dve podjetji, ki sta se združili v novo delniško družbo, pridelali veliko izgubo. Za povečanje plač zato v podjetju ni nobenih možnosti. Plača več kot 200 zaposlenih je nižja, od določene s kolektivno pogodbo. Sedaj pripravljajo novo sistemizacijo, ki naj bi omogočila izboljšanje plač. Pri odpravninah pa so bili tudi v tem podjetju korektni, je poudaril Lisec. Trampuž je dodal, da je v podjetju zelo težko uskladiti zelo različne plačne sisteme. Sedaj MDK tudi reorganizirajo in prodajajo nepotrebna poslovna sredstva.

V Veterinarski postaji Ljubljana po besedah Milana Ljubiloviča plač niso povečali že štiri leta. Plačo za januar so dobili šele v marcu. Kilometrino za uporabo zasebnih avtomobilov, ki jih uporabljajo za terensko delo, niso prejeli od januarja dalje. Direktor je ukinil tudi osebne ocene. Firma menda posluje pozitivno. Če pride k direktorju kdo od zunaj, je nekaj časa boljše, kmalu pa spet po starem.

Po besedah Tatjane Leskovic iz Žita so plače v tem poslovnem sistemu v okviru kolektivne pogodbe. Avgusta so jih povečali za sedem odstotkov, novembra pa še za dva. V Žitu imajo tudi podjetniško kolektivno pogodbo. Sedaj sprejemajo novo organizacijsko shemo, ki bo posameznikom verjetno omogočila povečanje plač.

Bolj pa plač ne morejo povečati, saj imajo krepko izgubo, ki je posledica prevrednotenja podjetja v prejšnjih letih. Zaradi tega se je po besedah Leskovčeve o plačah v Žitu težko pogovarjati.

Milan Vitas je povedal, da bo Slovenijavino aprila prenehalo obstajati. Podjetje ukinjajo, vendar izpolnjujejo vse obveznosti do delavcev. Božičnico pa so zaposleni prejeli v izdelkih podjetja. Srečko Čater in Jovo Labanac sta dodala, da je za spoštovanje pravic odpuščenih delavcev zaslužen tudi predsednik sindikata Milan Vitas.

Po tej razpravi so se predsedniki sindikatov dogovorili, da bodo

PRAVNA § VETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Za upokojitev je treba imeti vsaj 58 let

Vprašanje: Delavec bo 26. maja 2003 star 56 let, 20. avgusta 2003 pa bo dopolnil 40 let delovne dobe. Ima dva otroka. Kdaj se bo smel starostno upokojiti?

Odgovor: Že od leta 1992 dalje za moške velja, da se kljub polnim 40 letom pokojninske dobe ne morejo starostno upokojiti, dokler ne dopolnijo 58 let starosti. To pomeni, da se bo delavec smel starostno upokojiti na svoj 58. rojstni dan, 26. 5. 2005. Manjkajoče starosti se ne da dokupiti.

Na svoj 58. rojstni dan bo torej imel 41 let 9 mesecev in 6 dni pokojninske dobe. Toda če se bo takrat upokojil, se mu bo pokojnina odmerila zgolj za 41 let in 6 mesecev dobe. Po zakonu mu je namreč višja odmera pokojnine od pokojninske osnove zagotovljena zgolj za vsakih okroglih 6 mesecev zavarovanja. Splačalo bi se mu torej delati do 20. 8. 2005 oziroma do okroglih 42 let zavarovanja, da bi si do smrti zagotovil kar precej višjo odmero pokojnine. Škoda bi bilo napraviti 3 mesece in 6 dni že opravljene zavarovalne dobe.

Zaradi pokojninske reforme se namreč pokojninska doba po 40. letu zavarovanja (za razliko od časa pred pokojninsko reformo) pozna pri višji odmeri pokojnine. Verjamem, da ima ta delavec, ki je začel delati star 16 let, čisto delovno dobo (brez dodane dobe, dokupov vojaščine ali študija). Če ima delavec čisto delovno dobo, znaša odmera za 41. leto zavarovanja kar 3 odstotke in za 42. leto kar 2,6 odstotka oziroma skupaj 5,6 odstotka. To je zelo dobra odmera, saj znaša do 40. leta zavarovanja za dve leti zavarovanja le 3 odstotke. Če pa se bo upokojil že na svoj 58. rojstni dan, ne da bi zaokrožil 42 let pokojninske dobe, bo odmera za zavarovalno dobo po 40. letu zavarovanja le 4,3 odstotka!

(Opomba: Višja odmera za čisto delovno dobo po 40. letu zavarovanja je bila del dogovora o pokojninski reformi med vlado in ZSSS iz leta 1999.)

Za ženske ob prazniku – brezplačno

Mariborske kulturne ustanove so ob mednarodnem prazniku žensk obiskovalkam omogočile brezplačen ogled vseh predstav, prireditev in razstav.

Na malem odru Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru si se lahko ogledale krstno uprizoritev komedije Toneta Partljiča Čaj za dve v režiji Roberta Raponje. V Narodnem domu je bil glasbeni večer z Milanom Latinom Musom in predavanje Petra Pogorevca z naslovom S spačkom po zimski Finski.

V Muzeju narodne osvoboditve v Mariboru so si lahko ogle-

dale razstave Okupacija in narodnoosvobodilni boj na mariborskem območju, Skavti in gozdovniki na Slovenskem in Od SNOSA do suverenosti. V umetnostni Galeriji Maribor je bila razstava Podoba družine v dvajsetem stoletju na Slovenskem in fotografska razstava Osebnostno politično.

Odločitev o tem, da bodo za mednarodni dan žensk vsem obiskovalkam brezplačno odprli vrata, so v mariborskih kulturnih ustanovah sprejeli na pobudo skupine svetnikov v mestnem svetu.

T. K.

lagi doseženih rezultatov skušali podpisati tudi posebne dogovore. Izrazili so tudi zadovoljstvo s poročanjem našega glasila o problematiki in kmetijstvu in živilski ter tobaki industriji.

Franček Kavčič

Sindikalna lista

Marec 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SITJavni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT**Prvi del****1. Dnevnice**

– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti) 3.500,00	4.252,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti) 1.750,00	2.125,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.480,00

2. Kilometrini

(od 2. 10. 2001 dalje)	51,15	51,15
(od 16. 10. 2001 dalje)	51,03	51,03
(od 30. 10. 2001 dalje)	50,58	50,58
(od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26
(od 1. 1. 2002 dalje)	49,68	49,68
(od 8. 1. 2002 dalje)	50,46	50,46
(od 5. 2. 2002 dalje)	50,97	50,97
(od 19. 2. 2002 dalje)	51,42	51,42
(od 5. 3. 2002 dalje)	51,63	51,63

3. Ločeno življenje*

91.753,00 62.066,00

4. Prenočiče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec**5. Regres za prehrano** (od 1. 1. 2002)

– po SKPGD (na delovni dan) 665,00 665,00

Drugi del**1. Jubilejne nagrade**

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	64.887,00	52.178,00
– za 20 let	97.331,00	78.266,00
– za 30 let	129.774,00	104.355,00

2. Odpravnina ob upokojitvi458.768,00 702.411,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodneje zanj ugodneje**3. Solidarnostne pomoči***

– po SKPD – ob smrti delavca	137.670,00	104.355,00
– ob smrti v ožji družini	68.815,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2002)

94.675,00 94.675,00

5. Zajemčena plača (od 1. 1. 2002)

47.570,00 47.570,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	117.298,00	
– ali največ	149.865,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. Minimalna višina letošnjega regresa za letni dopust še ni določena. Če bo obveljalo, da je dovoljeno izplačati največ 70 % povprečne plače, bi po zadnjih znanih podatkih regres znašal 163.896 tolarjev.

Strokovna služba ZSSS

uprave pisno pozvali k povečanju plač na podlagi doseženih poslovnih rezultatov, seveda le tiste, kjer rezultati pozitivni. Posamezni predsedniki pa bodo pozvali vodstvo KZL, naj jim pri tem pomaga. V podjetjih bodo o povečanju plač na pod-

Kaj vsebuje aneks št. 4 h kolektivni pogodbi dejavnosti

Z aneksom št. 4 h kolektivni pogodbi za dejavnost kovinskih materialov in livarn ter za kovinsko in elektroindustrijo Slovenije, podpisanim 6. marca, so spremenjene ali dopolnjene nekatere določbe normativnega dela in določeno povišanje izhodiščnih plač po posameznih tarifnih razredih v enotnem znesku 3250 tolarjev. Spremembe normativnega dela ne prinašajo bistvenih novosti. Večinoma gre za usklajevanje določb s splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo oziroma za natančnejše definicije dosedanje ureditve. Tako je v poglavju, ki določa osebno veljavnost kolektivne pogodbe, dodano, da kolektivna pogodba velja tudi za vajence in dijake. Izrecno je določeno, da kolektivna pogodba ne velja za poslovodne delavce in delavce s posebnimi pooblastili.

Dodano je novo poglavje, ki zaradi enotnega in lažjega razumevanja opredeljuje izraze, uporabljene v kolektivni pogodbi. Po novem mora pogodba o zaposlitvi kot obvezno sestavino poleg tarifnega razreda vsebovati tudi plačilni razred. V 10. členu je natančneje določen postopek ugotavljanja znanja in zmožnosti, ki je namenjen zlasti varstvu delavca in njegovemu obveščanju o teku postopka. Novost v 16. členu nalaga delodajalcu obveznost, da sindikatu vroči pisni predlog pogodbe o prevzemu delavcev k drugemu delodajalcu.

V 43. členu, ki ureja izobraževanje, so sedaj določeni dnevi, ki delavcu pripadajo, kadar se izobražuje izven delovnega časa (prej so bili določeni le okvirno), in pravica delavca do prostega dneva na dan, ko opravlja izpit.

Tudi izobraževanje sindikalnih zaupnikov po kolektivnih pogodbah in delovnopравни zakonodaji se šteje kot izobraževanje v interesu delodajalca, zato zanj nosi tudi stroške. Po novem ima sindikat tudi pravico dostopa do podatkov o masi plač za delavce po individualnih pogodbah, ne le o plačah delavcev po kolektivni pogodbi.

Spremenjena tarifna priloga določa povečanje izhodiščnih plač za enoten znesek za vse tarifne razrede po kolektivni pogodbi dejavnosti. Zaradi lažje uporabe smo preračunali relativna razmerja, ki so sedaj nekoliko spremenjena, kar pa ne pomeni, da jih je treba spremeniti pri posameznih delodajalcih. Aneks je že v postopku registracije in bo objavljen v Uradnem listu. Spremembe normativnega dela bodo začele veljati z dnem objave, sprememba tarifnega dela pa velja od 1. februarja. Vsebi no podpisane aneksa in obrazložitev spremembe tarifnega dela najdete tudi na spletni strani SKEI www.sindikatskei.si

Lidija Jerkič

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99), Aneks št. 3 (Ur. l. RS št. 73/00) ZA FEBRUAR 2002 V SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,0000	73.820
II. Manj zahtevna dela	1,1148	82.295
III. Srednje zahtevna dela	1,2390	91.463
IV. Zahtevna dela	1,4302	105.577
V. Bolj zahtevna dela	1,5736	116.163
VI. Zelo zahtevna dela	1,8604	137.335
VII. Visoko zahtevna dela	2,1950	162.035
VIII. Najbolj zahtevna dela	2,5296	186.735
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,0076	222.021
Eskalacija (Ur. l. RS št. 64/2001)	4,40 % (avgust 2001)	
Eskalacija (Ur. l. RS št. 6/2002)	2,70 % (januar 2002)	

Aneks št. 4 h KPD (podpisan 6. 3. 2002) s 1. 2. 2002 +3.250 sit po posameznem tarifnem razredu na januar 2002. Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99), Aneks k dogovoru o politiki plač (Ur. l. RS št. 33/2001)

2. Regres za letni dopust za leto 2002

– po uredni vlade 70 % povp. plače v RS 163.896

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

– regres za prehrano FEBRUAR 2002 22.938 SIT

– dnevnice

- cela 3.500 SIT
- polovična 1.750 SIT
- znižana 1.218 SIT

– kilometrina (od 5. 3. 2002) 51,63 SIT

4. Nekateri drugi prejemniki

Jubilejne nagrade:

Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, Aneks št. 2 (Ur. l. RS 50/99)

- za 10 let 73.820 SIT
- za 20 let 110.730 SIT
- za 30 let 147.640 SIT

Odpornostna ob upokojitvi:

Solidarnostne pomoči:

- smrt delavca 326.848 SIT ali*
- ostalo 163.424 SIT ali*

– daljša bolezen dognov delodajalec in sindikat

- nadomestilo za ločeno življenje 65.370 SIT ali*

5. Drugo

– minimalna plača od 1. 1. 2002 94.675 SIT

– zajamčena plača od 1. 1. 2002 (Ur. l. RS 8/2001)	47.570 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za DECEMBER 2001 na zaposlenega v RS	234.137 SIT
– povprečna mesečna bruto plača za OKTOBER-DECEMBER 2001 na zaposlenega v RS	229.384 SIT
– začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (sprememba Ur. l. RS št. 8/2002)	
– bruto	163.424 SIT
– neto	104.355 SIT
– povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih DECEMBER 2001	
D Predelovalne dejavnosti skupaj	189.311 SIT
DJ/27 in 28 Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	182.581 SIT
DK/29 Proizvodnja strojev in naprav	178.117 SIT
DL/30, 31, 32 in 33 Proizvodnja električne in optične opreme	199.227 SIT
DM/34 in 35 Proizvodnja vozil in plovil	193.967 SIT

Pojasnila

1. Izhodiščne plače:

Aneks št. 2 h KPD (Ur. l. RS št. 50/99 z dne 28. 6. 1999), Količniki povišanja plač (Ur. l. RS št. 64/2001, 6/2002), Aneks št. 3 k KPD (Ur. l. RS št. 73/2000)

Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2, Aneks št. 3, Aneks št. 4, Zakon

2. Regres za letni dopust:

Še ni dogovora za leto 2002, po uredbi vlade 70 % povprečne plače v RS

3. Povračila stroškov v zvezi z delom:

- REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih
- DNEVNICE: določene z uredbo
- KILOMETRINA: * 30 % cene neosvinčenega motornega bencina (95 okt.) Vrsta goriva kot osnova za izračun kilometrine je bila spremenjena (Ur. l. RS št. 48/2001). Velja od 1. 7. 2001 dalje.

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98, 48/2001), KPD

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:

- JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99)
- ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: * osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekli tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodneje za delavca
- SOLIDARNOSTNE POMOČI: * najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekli tri mesece, če je to ugodneje za delavca
- NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: * najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekli tri mesece, če je to ugodneje za delavca

Vir: KPD, SKP

OPOMBA: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2., 3. oz. 4. alinejo. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. št. 8/2002.

Oskar Komac, sekretar za ekonomsko-finančne zadeve

Anketa o ekonomskem in socialnem položaju delavcev v industriji

Dogovori iz Celja ne smejo ostati na papirju

Na 2. konferenci industrijskih sindikatov v Celju septembra lani so se udeleženci dogovorili, da se bodo skupaj borili za višje plače delavcev v industriji. Sindikalne zaupnike in funkcionarje smo vprašali, kaj menijo o položaju industrijskih delavcev in kako bi ga lahko izboljšali.

Ekonomski položaj industrijskih delavcev je kritičen

Lidija Hozjan, Indip v stečaju, Lendava:

Gmotni položaj delavcev v industriji je kritičen. To še zlasti velja za tekstilno industrijo, kjer so plače izjemno nizke. Poleg tega pa tekstilna podjetja pri nas propadajo kot po te-

kočem traku, zato je veliko tekstilnih delavcev tudi brezposelnih. Zdi se mi, da država nima prave strategije industrijskega razvoja, zato delajo posamezne industrijske panoge v zelo neugodnih pogojih. Zaradi visokih davkov in prispevkov ter neugodnih pogojev gospodarjenja številni domači, še zlasti pa tuji delodajalci prenašajo tekstilno proizvodnjo v druge, manj razvite države. Ker tekstilna industrija veliko izvozi, je izpostavljena hudi mednarodni konkurenci, žal pa ji država pri tem ne pomaga dovolj z zagotavljanjem ustreznih pogojev gospodarjenja. Industrijski sindikati si prizadevajo, da bi se razmere spremenile, vendar jim odgovorni v državi doslej niso dovolj prisluhnili.

Industrijski delavci niso bili še nikoli tako zapostavljeni

Andrej Kranjc, območni odbor Sinlesa, Velenje:

Zdi se mi, da ni šlo industrijskim delavcem v novejši zgodovini še nikoli tako slabo kot zadnje čase. Še nikoli niso bili tako zapostavljeni glede na delavce v drugih dejav-

nostih, v upravi in v javnem sektorju. Osrednji problem tiči v plačni politiki, ki vodi v čedalje večjo uravnilovko. V lesarstvu denimo dobivajo vsi zaposleni od prvega do četrtega ozi-

roma petega tarifnega razreda praktično samo še minimalno plačo. To na zaposlene zagotovo ne vpliva stimulatивно.

Zato je bil zadnji čas, da so industrijski sindikati na konferenci v Celju skupaj terjali povišanje plač ter podpisali protokol o medsebojnem sodelovanju in skupnem delovanju. Pomembno je, da imajo industrijski sindikati skupne cilje, za katere se bodo skupno borili. Zdaj bi bilo treba vse podrediti temu. Vlada in delodajalske organizacije morajo spoznati, da je partnerski odnos z industrijskimi sindikati nujen za socialni mir v državi. Tokrat morajo industrijski sindikati vlado in delodajalce prisiliti v socialni dialog o vseh perečih vprašanjih. To pa bodo lahko storili samo, če bodo nastopili skupaj in enotno. Izkušnje iz preteklosti nam žal kažejo, da se je sodelovanje med industrijskimi sindikati začelo z dobrimi dogovori, nato pa je zmanjkalo volje za njihovo uresničitev. Tokrat ne sme biti tako.

Številne industrijske delavce »rešuje« košček zemlje

Milan Antolin, Tondach, Boreci:

Položaj industrijskih delavcev v Sloveniji se slabša, saj se plače v številnih industrijskih podjetjih realno zmanjšujejo. Industrijski sindikati so si že doslej prizadevali za izboljšanje ekono-

mskega položaja delavcev v industriji, vendar večjih pozitivnih premikov niso dosegli. S skupnimi močmi bodo industrijski sindikati zagotovo več dosegli kot doslej.

Pri nas na podeželju še posebej dobro vidimo, kakšen je položaj industrijskih delavcev, saj ga lahko primerjamo s položajem ljudi, ki opravljajo druge dejavnosti. Ekonomski položaj kmeta, ki obdeluje deset ali več hektarjev zemlje, je ta čas zagotovo boljši od ekonomskega položaja industrijskega delavca, čeprav morata oba pošteno poprijeti za delo. To seveda ne pomeni, da gre kmetom predobro, temveč da so za svoje delo premalo plačani delavci v industriji.

Na našem območju številne delavce rešuje to, da imajo doma malo zemlje, na kateri pridelujejo hrano zase in za svoje družine. Verjetno ima nekaj zemlje več kot polovica industrijskih delavcev. Tisti, ki živijo samo od svojih plač, pa se zelo težko prebijejo iz meseca v mesec.

Sindikati se moramo hkrati boriti za višje plače in nova delovna mesta

Zdenka Bobovec, sekretarka v območni organizaciji ZSSS, Lendava:

Položaj industrijskih delavcev v Sloveniji se je zaradi gospodarske krize na začetku devetdesetih let zelo poslabšal, do danes

pa se še ni bistveno izboljšal. Industrijski delavci so plačali najvišji davek, saj že celo desetletje prejemajo zelo skromne plače. Marsikatera tovarna se je uspela prestrukturirati in povečati svojo konkurenčnost na razvitih tujih trgih na račun nizkih plač delavcev, vendar v nedogled tako ne bo šlo. Zaradi tega je zelo pomembno, da je prišlo do sodelovanja med industrijskimi sindikati. Skupaj bodo močnejši, zato bodo lažje izbojevali višje plače za industrijske delavce.

Pošteno pa je treba povedati, da tudi plače uslužbencev zadnja leta niso več takšne, kot so bile v osemdesetih letih. Največji problem za industrijske delavce pa je pomanjkanje delovnih mest. Zaradi prestrukturiranja gospodarstva je zelo veliko industrijskih delavcev brezposelnih. Zato se moramo v sindikatih boriti hkrati za višje plače industrijskih delavcev ter za ohranjanje in odpiranje novih delovnih mest.

Industrijskim delavcem se godi krivica

Lojze Raško, sekretar območne organizacije ZSSS na Koroškem:

Položaj delavcev v industriji je slab zaradi številnih razlogov. Delovna mesta v industriji so še vedno zelo negotova, saj je v zadnjem

desetletju v Sloveniji propadlo zelo veliko tovarn v domala vseh panogah. Delovna mesta v mnogih drugih dejavnostih, še zlasti v javnem sektorju, so veliko bolj varna. Poleg tega so v industriji slabe plače. Industrijski delavec, ki zasluži mesečno neto več kot 100.000 tolarjev, je že na konju. Mislim, da se godi industrijskim delavcem krivica, saj morajo za male plače veliko in trdo delati. Poleg tega so v industrijskih podjetjih vedno neki pretresi: ali je dela preveč, ali je dela premalo, ali ima podjetje likvidnostne probleme. Delo v industriji je na naporno, zaradi nezanesljivosti pa tudi obremenjujoče deluje na ljudi. Najhujše razmere so v tekstilni in usnjarskopredelovalni ter lesni industriji.

**Analiza
plač v
letu
2001**

Trinajsto plačo je lani decembra prejelo 8,1 odstotka zaposlenih

»Rast plač se v zadnjih letih umirja zlasti zaradi marca 1999 podpisanega Dogovora o politiki plač. Socialni partnerji so se z njim dogovorili, da morajo biti plače odvisne predvsem od doseženih poslovnih rezultatov in da je treba krečiti stimulative elemente plače,« je na nedavni tiskovni konferenci Statističnega urada Republike Slovenije dejal višji svetovalec Miran Žavbi. Predstavil je tudi Analizo plač v letu 2001, iz katere povzemamo glavne ugotovitve.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo v družbah, podjetjih in organizacijah je decembra lani v Sloveniji znašala 234.137 tolarjev, povprečna decembrska neto plača pa 146.273 tolarjev. Lani je v Sloveniji znašala povprečna mesečna bruto plača 214.561 tolarjev, povprečna mesečna neto plača pa 134.856 tolarjev. Povprečna bruto pokojnina je bila decembra lani 94.606 tolarjev, povprečna neto pokojnina pa 93.899 tolarjev.

Najnižje plače so lani imeli gostinci

Analiza povprečnih mesečnih bruto plač v lanskem letu kaže, da je bila najvišja povprečna plača v finančnem posredništvu (313.370 tolarjev), najnižja pa v gostinstvu (165.159 tolarjev).

Plače so v zadnjih dveh letih naraščale enakomerno, v obeh letih pa so se močneje povečale novembra in decembra, zlasti zaradi 13. plače, božičnic in novoletnic.

Lani so povprečne mesečne bruto plače po dejavnostih znašale:

- finančno posredništvo – 313.370 tolarjev (glede na povprečje 2000 je indeks 112,3);
- javna uprava, obramba, socialno zavarovanje – 278.826 (indeks 114);
- druge javne, skupne in osebne storitve – 273.443 (111,3);
- izobraževanje – 255.222 (115,7);
- zdravstvo, socialno varstvo – 253.131 (112,7);

- Oskrba z elektriko, plinom, vodo – 250.000 (114,0);
- rudarstvo – 248.031 tolarjev (113,4);
- nepremičnine, poslovne storitve – 233.439 (112,3);
- promet, skladiščenje, zveze – 232.483 (111,5);
- trgovina, popravila motornih vozil – 189.609 tolarjev (109,5);
- kmetijstvo, lov, gozdarstvo – 185.550 tolarjev (108,1);
- predelovalne dejavnosti – 178.596 tolarjev (110,7);
- gradbeništvo – 173.179 tolarjev (108,5);
- ribištvo – 172.752 tolarjev (104,0);
- gostinstvo – 165.159 tolarjev (109,7);

Najvišje povprečne mesečne plače so lani imeli v osrednjeslovenski regiji, sledijo pa obalno-kraška, goriška, gorenjska, jugovzhodnoslovenska, podravska, notranjsko-kraška, zasavska, savinjska, spodnjeposavska, koroška in pomurska regija, kjer so bile lani povprečne mesečne plače najnižje.

V povprečju je vsak zaposleni prejel 11.639 tolarjev trinajste plače

Povprečna bruto 13. plača na zaposleno osebo v Sloveniji je decembra lani znašala 11.639 tolarjev. Če upoštevamo le osebe, ki so 13. plačo prejele (teh je bilo med vsemi zaposlenimi 8,1 odstotka), pa je decembra lani povprečna

bruto 13. plača znašala 143.303 tolarje. Najvišji delež delavcev, ki so prejeli 13. plačo, je bil v oskrbi z elektriko, plinom in vodo (41,1 odstotka), najmanj pa v javni upravi, obrambi in socialnem zavarovanju (0,1 odstotka). Najvišja povprečna 13. plača je bila v finančnem posredništvu (54.005 tolarjev), najnižja pa v javni upravi, obrambi, socialnem zavarovanju (91 tolarjev).

Najvišje povprečne bruto 13. plače so bile lani decembra v obalno-kraški regiji (28.882 tolarjev), najnižje pa v koroški regiji (2020 tolarjev). Najvišji delež delavcev, ki so prejeli 13. plačo, je bil v obalno-kraški regiji (16,9 odstotka), najnižji pa v koroški regiji (1,4 odstotka). Najvišja povprečna 13. plača je bila izplačana v Kopru (41.192 tolarjev), najnižja pa v Radljah ob Dravi (230 tolarjev). Najvišji delež delavcev, ki so prejeli 13. plačo, je bil v upravni enoti Pesnica (41,5 odstotka), najnižji pa v upravni enoti Metlika (0,3 odstotka).

Najvišja povprečna 13. plača je bila decembra lani v obalno-kraški regiji, sledijo pa notranjsko-kraška, osrednjeslovenska, goriška, pomurska, podravska, savinjska, srednjeposavska, jugovzhodnoslovenska, zasavska, gorenjska in koroška, kjer je bila povprečna 13. plača najnižja.

Iz naslova uspešnosti poslovanja lahko delodajalci stimulirajo zaposlene z izplačilom 13. plače (božičnice, novoletnice) ali iz dobička podjetja. Podatki kažejo, da se podjetja, ki pozitivno poslujejo, zaradi visokega davka na dobiček raje odločajo za izplačilo 13. plače. Na to v zadnjih letih kaže vse manjši indeks rasti povprečnih mesečnih bruto plač za april in čedalje višja indeksa rasti plač v novembru in decembru. V zadnjih letih se 13. plača izplačuje že s plačami za november, izplačila za december pa ostanejo na približno isti ravni.

Povzel: Tomaž Kšela

Brezposelnost na Dolenjskem in v Beli krajini se bo povečala

Po podatkih območne enote zavoda za zaposlovanje je bilo konec lanskega leta na Dolenjskem in v Beli krajini v podjetjih in pri drugih organizacijah nekaj več kot 33.000 zaposlenih oseb. Če upoštevamo še 2444 samozaposlenih in 4600 zaposlenih v obrti, je zaposlenih skupaj več kot 40.000. Čeprav je povprečna zaposlenost v lanskem letu ostala na ravni prehodnega leta, se je povpraševanje po delavcih proti koncu leta začelo zmanjševati.

Stopnja brezposelnosti konec lanskega leta je bila devetodstotna, kar je za tri odstotne točke manj od povprečja v vsej državi. Na število brezposelnih je vplivalo tudi to, da podjetja z delavci niso podaljševala pogodb o zaposlitvi za določen čas.

Nekatere napovedi za letošnje leto kažejo

na povečanje brezposelnosti, saj je za obrtno zadrugo Hrast in Pion iz Kanižarice stečaj že uveden, za GP Novo mesto pa bo v teh dneh. Za stečaj je zrela tudi družba Pomada, ki je ustavila proizvodnjo. V prvih mesecih letos bo zaradi vsega tega izgubilo delo vsaj 200 delavcev. Upoštevati je treba tudi napovedi odpuščanj v Iskri in Semiču in Labodu, število delavcev naj bi zmanjšala tudi Dolenjske banka.

Zaradi recesije v svetovnem gospodarstvu in zmanjšanju naložb je na Dolenjskem in v Beli krajini mogoče pričakovati nov val odpuščanja delavcev. Najbolj ogroženi bodo delavci v gradbeništvu, tekstilni in kovinski industriji, obrti in storitvenih dejavnostih.

Iz gradiva območne organizacije ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino povzel F. K.

Končane sindikalne igre v Beli krajini

Januarja in februarja so bile 7. sindikalne športne igre Bele krajine. Sodelovalo je prek 200 športnikov in športnic članov ZSSS. V posameznih disciplinah so bili najboljši:

Mali nogomet: 1. Begrad, 2. Danfoss compresors I, 3. Danfoss compresors I; kegljanje ženske: 1. Iskra Semič, 2. Komet Metlika, 3. UE Črnomelj; kegljanje moški: 1. Livar Črnomelj, 2. Danfoss compresors I, 3. Danfoss compresors II; namizni tenis ekipno: 1. Komet Stari trg, 2. Danfoss compresors, 3. Komunala Metlika; namizni tenis posamezniki: 1. Jurij Kure, 2. Drago Badovinac, 3. Roman Matkovič; košarka: 1. UE Črnomelj, 2. Danfoss compresors, 3. Iskra.

Prve zimske športne igre trgovcev

Začetek je bil spodbuden

Na Rogli so se drugo nedeljo v marcu zbrali člani Sindikata delavcev trgovine na prvih zimskih športnih igrah. V lepem vremenu jih je 120 tekmovalo v veleslalomu, kar precej pa jih je le navijalo. Po uradnih prijavah jih je največ prišlo iz podjetij Vele, Koroška trgovina, Era in Maximarket.

Igre je zelo dobro organiziral območni odbor SDTS Celje pod vodstvom Nevenke Knapič in Ladija Kaluže. Po tekmah je bilo tudi družabno srečanje. Franci Lavrač in Nevenka Knapič, predsednik in podpredsednica SDTS, sta najboljšim podelila kolajne in praktična

darila. Čeprav rezultatov ekip niso seštevali, so Korošci trdili, da so pobrali največ prvih mest. Za dobro razpoloženje udeležencev je poskrbel ansambel Stanka Mikule iz Šentjurja. Na ustni harmoniki pa se je predstavil Stane Pohlin iz podjetja Vele.

Sekretar sindikata Sandi Bartol je ob ključku ugotovil, da so se igre prijele in bodo zato postale tradicionalne. Prihodnje leto bodo v program uvrstili tudi tek na smučeh. Menil je tudi, da bo druženje utrdilo sindikat in povečalo njegovo moč.

F. K.

Predstavniki Maxija so bili zelo zadovoljni.

Najhitreje med zelo mladimi so bile tudi čedne.

Navijači iz Štajerske so se pomešali z Dolenjkami.

Najhitrejši med moškimi so bili srednjih let.

Šotor na Rogli je bil skoraj pretesen.

Rezultati:

Veleslalom, ženske nad 45 let: 1. Marija Florjan (Savinjska trgovska družba), 2. Nuša Turk (Era), 3. Marjana Peer (Savinjska trgovska družba); **od 36 do 45 let:** 1. Mojca Kocjančič (Maximarket), 2. Nevenka Knapič (Era), 3. Ida Rebernik (Era); **do 35 let:** 1. Tanja Budna (Era), 2. Melita Potočnik (Vele), 3. Simona Kočnik (Koroška trgovina); **moški nad 45 let:** 1. Vili Vidali (Žana), 2. Jože Hlade (Era), 3. Marjan Antloga (Savinjska trgovska družba); **od 36 do 45 let:** 1. Pavel Huš (Era), 2. Marjan Laznik (Žana), 3. Bojan Iskrač (Dravinjski dom); **od 26 do 35 let:** 1. Andrej Stermec (Koroška trgovina), 2. Stanko Pirtošek (Koroška trgovina), 3. Boris Gostenčnik (Koroška trgovina); **do 25 let:** 1. Zvonko Mrak (Koroška trgovina), 2. Peter Tičar (Maximarket).

Predstavniki vseh ekip so prejeli spominke kolajne.

Humoreska

»Fantje, danes popoldne potrebujem tri delavce, ki bodo delali nadure,« je pri malici v naši tovarniški menzi vzkliknil obratovodja Gregor. »Če se ne bo nihče javil sam, bom moral tri prostovoljce določiti sam.«

»Name ne računaj,« je kot iz topa izstrelil Vili.

»Vili, zakaj pa ti danes ne moreš delati nadur?« je smeje povprašal skladiščnik Rudi. »Ali imaš zmenek s kakšno ljubico?«

»Tista leta, ko je Vili še lahko skakal za ljubicami, so že davno minila,« se je zarežal Gregor. »Zdaj ima Vili ljubico doma. Verjetno mu je ona naročila, da mora takoj po službi domov, da bo pomil posodo.«

»Pri nas doma posodo pomiva pomivalni stroj,« je osorno odvrnil Vili. »Jaz pa po službi počivam! Osem ur dela imam dovolj!«

»Vili, ali je morda s tabo kaj narobe?« je zaskrbljeno povprašal mizar Tone. »Ali si morda zbolel?«

»Ravno za to gre, da nisem bolan oziroma nisem več bolan,« je odvrnil Vili. »Bolam sem bil včasih, ko sem cele dneve delal!«

»Ah, Vili, ne govori neumnosti,« je zamahnil z roko Gregor. »Delo ni še nikomur škodovalo. Tudi tebi ne bo, če boš danes popoldne delal nadure!«

»Nadur ne bom delal nikoli več!« je odločno dejal Vili. »Odslej bom delal samo še osem ur in nič več!«

»Vili, kaj je narobe s tabo?« je zdaj presenečeno povprašal tudi Rudi. »Še prejšnji mesec si cele dneve garal, zdaj pa takšen preobrat. Povej, kaj te je pičilo!«

»Nič me ni pičilo!« je odvrnil Vili. »Samo po pameti bom začel ravnati!«

»Vili, povej, kdo ti je natvezil, da delo za človeka ni dobro!« je jezno povprašal Gregor. »Pokaži mi ga, da vidim, kdo hujska naše delavce proti tovarni!«

»Meni ni tega nihče natvezil in nihče me ni hujskal, naj ne delam več kot osem ur,« je skoraj užaljeno dejal Vili. »Do tega spoznanja sem se dokopal sam!«

»Kako?« smo presenečeno povprašali vsi v en glas.

»Kako? Kako?« je nejevoljno odvrnil Vili. »V časnikih sem prebral, da bodo poslej delali zdravniki samo osem ur na dan in 40 ur na teden in nič več. Zdravniki pa že vedo, kaj človeku škoduje in kaj ne, saj so dolgo hodili v šole. Kar ni dobro za zdravnike, tudi zame ne more biti koristno.«

»Ah, Vili, ne poslušaj zdravnikov,« je zamahnil z roko Gregor. »Saj veš, da se na ta način samo borijo za višje plače!«

»A tako! Zanimivo!« je zmajal z glavo Vili. »Za zdravnike ti je razumljivo, da bodo delali samo osem ur, ker se bodo s tem borili za višje plače. Jaz pa naj od jutra do večera delam in garam za majhen denar ter si pri tem uničujem zdravje.«

»No, Vili, ne razumi me napačno,« je zamomljal Gregor. »Saj ne želim, da bi si uničil zdravje. Pravim samo, da delo ni še nikomur škodovalo!«

»Ej, vidiš Gregor! Jaz pa pravim, da več kot osem ur dela ljudem škoduje. Drugače bi zdravniki tudi delali več kot osem ur, saj imajo prav tako kot drugi smrtniki radi denar, ali ne?« je dejal Vili. »Mene je že mama učila, naj ljudi rajše gledam kot poslušam, kadar želim zvedeti, kaj mislijo. Star pregovor uči, da besede mičejo, zgledi pa vlečejo!«

»Zdravniki ne bodo delali osem ur zaradi tega, ker bi jim več dela škodovalo, temveč zaradi tega, ker želijo izsiliti boljše plače,« je zarohnel Gregor. »To nima nobene zveze s tem, kar govoriš ti!«

»Oh, pa še kakšno zvezo ima,« je dejal Vili. »Če bo zdravnikom, ki so pametni ljudje, koristilo, da bodo delali samo osem ur, bo to koristilo tudi meni. Konec koncev si tudi jaz zaslužim višjo plačo!«

»Vili ima prav!« je na ves glas vzkliknil Rudi. »Zakaj tisto, kar je koristno za zdravnike, ne bi bilo koristno tudi za nas! Če bodo vsi zdravniki delali samo osem ur, potem moramo tudi vsi delavci v naši tovarni delati samo osem ur.«

»To pa še ni vse!« je odločno dodal Vili.

»V skladu z oceno tveganja pri delu, ki jo je pomagal pripravljati zdravnik specialist za medicino dela, moramo delavci odkloniti delo v pogojih, ki škodujejo našemu zdravju. Navodila zdravnikov je treba poslušati! To od nas delavcev terja celo zakon!«

»Če je tako, potem bom sam bolj malo delal, saj na mojo stružnico še niso namestili zaščitne ograje, kakor je to terjal inšpektor dela,« se je zarežal strugar Lojze.

»V mizarski delavnici pa lahko v tem primeru sploh ustavimo delo, saj so stroji že tako tehnološko zastareli, da so življenjsko nevarni.«

»Če je tako, potem bo moralo vodstvo podjetja tudi malice začeti kupovati v bližnjem hotelu, saj je pri nas v kuhinji tako zakajeno, da si z delom uničujem zdravje!« je energično dejala kuharica Špela. »Zadnji čas je, da se pri nas v tovarni delavci začnemo zgledovati po zdravnikih in da dosledno spoštujemo zdravniška navodila. To pomeni, da na teden ne smemo delati več kot 40 ur, prav tako pa moramo odkloniti delo v zdravju škodljivih pogojih!«

»Ljubi ljudje, saj ste vsi skupaj že čisto znoreli!« je vzkliknil Gregor. »Če ne boste več pripravljeni delati tako kot doslej, bo naše gospodarstvo crknilo!«

»Ljubi šef, če bomo naprej delali tako kot doslej, pa bomo pocrkali mi!« je odločno odvrnila Špela. »Zato bom sama v bodoče sledila zgledom zdravnikov – kar je dobro zanje, bo tudi zame!«

Iz dnevnika delavca Jožeta

Zgledi vlečejo

Koncert

»Dragi, kateri del koncerta ti je bil najbolj všeč?«
»Tisti, ko te je nadzornik opozoril, naj končno že enkrat utihneš!«

Velika ušesa

»Mojca, do ušes sem zaljubljen vate.«
»To mi pravi tudi Peter.«
»Vendar pa imam jaz večja ušesa kot on!«

Dober spomin

Ko sta se srečala dva Gorenjca, je rekel eden drugemu: »Prosim, posodi mi deset tisočakov!«
»Ne!«
»To si bom pa zapomnil!«
»Lepo! Če bi ti jih posodil, bi tako in tako pozabil.«

Stiska

»Ne vem kaj bo z mano: če imam denar, vse zapravim ...«
»Pri meni pa je drugače: če vse zapravim, nimam denarja ...«

Večen dolžnik

»Tega, da si mi posodil deset tisočakov, ne bom nikoli pozabil. Tvoj dolžnik bom ostal do smrti!«

»Tako pa se nisva dogovorila. Upam, da boš dolg poravnal do konca meseca!«

Svinja

»Malo prej sem srečal Toneta. Prosil sem ga, naj mi posodi deset tisočakov, pa mi jih ni hotel? Ali ni svinja?«
»Kaj hočeš, ljudje smo pač svinje! Tudi jaz ti namreč ne bom nič posodil!«

Krzneni plašč

»Dragi mož, Ali veš, da je moj krzneni plašč star že deset let?«
»Nič se ne sekiraj. Medvedka ga je nosila vse življenje, pa je ostal do konca lep.«

Zadnji krik

»Gospa, pomerite tole obleko. Je zadnji krik mode!«
»Saj bi jo, pa me je strah.«
»Česa!?«
»Zadnjega krika svojega moža!«

Dilema

»Mojca, zakaj si tako zamišljena?«
»Moj fant ima še eno punco. Sedaj pa ne vem, ali vara mene z njo ali njo z mano!?«

Slab ljubimec

»Veliko sem že slišala o tem, kakšni ste v postelji,« je rekla tajnica direktorju, ki jo je poskušal osvojiti.
»Ah, saj nisem nič posebnega!«
»Torej mi sodelavke niso lagale!«

Narkoza

»Mojca, tako te ljubim. Kaj bi ti moral dati za en sam poljub?«
»Narkozo!«

Več veš – več veljaš

Direktorja sedita na poslovnem sestanku.
»Tajnico bom moral odpustiti, ker nič ne ve!«
»Jaz pa svoje ne morem odpustiti, ker preveč ve!«

Alibi

»Gospodična, kje ste bili v noči s 24. na 25. avgust?«
»V postelji.«
»Imate pričo?«
»Seveda!
»Povejte njeno ime!«
»Trenutek, samo v koledarček moram pogledati ...«

Razpis seminarja

Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju – 2. del

Seminar bo 16. in 17. aprila v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1. Program priporočamo članom svetov delavcev in sindikalnim zaupnikom ter drugim sindikalnim predstavnikom. Pogoji za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

PROGRAM:

– Vloga sveta delavcev na področju plač ter pri obravnavi gospodarskih rezultatov družbe.

Predavatelj: **Brane Mišič**, izvršni sekretar v ZSSS.

– Kolektivne pogodbe in soupravljanje.

Predavateljica: **Metka Rokсандić**, izvršna sekretarka v ZSSS.

– Vloga in pristojnosti sveta delavcev in delavskih predstavnikov v organih družbe (delavskih predstavnikov v nadzornem svetu družbe ter delavskega direktorja, predstavnika delavcev v upravi družbe),

– odnosi med svetom delavcev in drugimi delavskimi predstavništvi, komunikacijska razmerja med delavskimi predstavništvi in delodajalci,

– izkušnje na področju uresničevanja soupravljanja v Sloveniji.

Predavateljica: **Vanda Rešeta**, vodja izobraževanja pri ZSSS

– Soupravljanje na ravni kapitalsko povezanih družb,

– soupravljanje v multinacionalkah,

– evropski sveti delavcev.

Predavatelj: **Milan Utroša**, sekretar ZSSS

Prijave na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 8. aprila 2002. Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 18.000 tolarjev na udeleženca. Prijavnici je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije pri NLB, d.d., št. 02222-0015182688. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "seminar, sklic na številko 43". Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije skladno z zakonom delodajalec. Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v Sindikalnem izobraževalnem centru (SIC) v Radovljici, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici. Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 8.130,00 SIT). Odgovore na vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238, in pri Ireni Prusnik, tel. 01/43 41 249, številka faksa 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Razpis seminarja

Pomen, vloga in načini dela nadzornega sveta

Seminar bo v četrtek, 4. aprila v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16/I, od 9.00 do 16.45 ure. Program priporočamo delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, članom svetov delavcev ter sindikalnim funkcionarjem in strokovnim delavcem sindikatov dejavnosti, območnih organizacij ZSSS in Zveze. Pogoji za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov, ki so združeni v ZSSS.

PROGRAM:

Pomen in vloga nadzornih svetov

– nadzorni sveti v Sloveniji: praksa, problematika, odprta vprašanja,

– formalnopравни okvir delovanja nadzornih svetov,

– tipologija nadzornih svetov,

– načini delovanja in sestava nadzornih svetov,

– razmerja med nadzornimi sveti in skupščinami ter upravami,

– nagrajevanje uprave,

– imenovanje in odpoklic članov nadzornih svetov,

PRIJAVNICA za seminar ZSSS
Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju – 2. del
16. in 17. aprila v SIC v Radovljici

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

.....

– delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

.....

Davčna številka plačnika:

Član sindikata dejavnosti Slovenije (navedite katerega):

Član sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda:

Predsednik sindikata družbe: DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska številka; doma:; v službi:

Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

V, Datum:

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

– temeljne vloge in odgovornosti nadzornih svetov pri upravljanju.

Predavatelj: **Leonardo F. Peklar**, univ. dipl. prav., strokovnjak za trg vrednostnih papirjev, glavni direktor družbe Socius

Načini dela nadzornega sveta

– nadzorni sveti in organizacijska kultura: vzroki in posledice,

– lastnosti in vrednote ter vloga znanja,

– sinhronizacija delovanja članov nadzornega sveta,

– poslovna etika in morala,

– sinhronizacija dela nadzornih svetov,

– samoocenjevanje dela posameznih članov nadzornega sveta in tega organa.

Predavatelj: **mag. Marjan Peršak**, spec. managementa in magister sociologije, strokovnjak za korporacijsko kulturo in strateški management, direktor Inštituta USP ter direktor Centra za usposabljanje in razvoj pri družbi Socius.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 28. marca 2002. Cena seminarja je 18.500 tolarjev za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki ter DDV). Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije pri NLB, št. 02222-0015182688. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar, sklic na številko 42".

Odgovore na vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238, ali pri Ireni Prusnik, tel. 01/43 41 249. Številka faksa je 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

Prijavnico smo objavili v prejšnji številki NDE.

